

Regulering belastingadviseurs: “Vrij beroep of keurslijf”?
Mr W.J.D. Gohres¹

In WFR 2009/1165 houdt Mr P.M.C. Dekkers een “Nieuw pleidooi voor een wettelijke regeling voor belastingadviseurs”. Gezien het belang dat de NOB aan dit onderwerp hecht, geef ik hieronder weer, waarom de NOB van mening is dat regulering leidt tot een toename van regels zonder dat daar krachtige voordelen tegenoverstaan.

Verschoningsrecht

Van oudsher wordt de wens tot regulering beargumenteerd met het vooruitzicht van een verschoningsrecht voor de belastingadviseur. Inmiddels is het informele verschoningsrecht van de belastingadviseur vooral dankzij het arrest Hoge Raad 23 september 2005, BNB 2006/21 zodanig ingevuld dat het voor fiscale aangelegenheden tegemoetkomt aan vrijwel alle eisen die daaraan gesteld worden². Daarbij stelt de NOB zich op het standpunt dat dit verschoningsrecht zich - kort gezegd - niet uitstrekt tot de feiten, althans voor zover die feiten geen onderdeel uitmaken van de advisering aan belastingplichtigen.

Het komt niet waarschijnlijk voor dat de wetgever bereid is, zelfs voor een geregleerde belastingadviseur, het huidige informele verschoningsrecht wettelijk vast te leggen, laat staan een ruimer geformuleerde versie daarvan. Immers, de afgelopen jaren is er eerder een politieke roep om de rechten van de belastingplichtige in te perken ten behoeve van de informatieverschaffing aan de overheid. Met uitzondering van de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties, is hier gelukkig geen verder gevolg aan gegeven. Ter ondersteuning zij verwezen naar de aangekondigde beperking van het verschoningsrecht van de notaris in het kader van de aanpak misbruik en criminaliteit rond vastgoed³.

Kwaliteitswaarborg

De belastingplichtige heeft voor fiscale bijstand de keuze uit een grote en diverse groep van fiscale rechtshulpverleners. Daarin bevinden zich administratiekantoren, instellingen die fiscale hulp bieden zoals werknemersverenigingen, accountantskantoren, belastingadviseurs met verschillende soorten opleidingsniveaus tot en met de academisch gevormde belastingadviseurs.

Het niveau van deze hulpverleners varieert afhankelijk van de persoonlijke kwaliteiten en de organisatie waarbinnen zij opereren. Een zelfstandige belastingadviseur moet daarbij het gebrek aan deskundige collega's en ondersteunende diensten compenseren bijvoorbeeld met een brede kennis. Belastingadviseurs in grotere organisaties lopen het gevaar van specialisatie en dus eenzijdige ontwikkeling en een grotere afstand tot de cliënt. Regulering van het beroep heft deze verschillen niet op, zelfs niet met verplichte nascholing. De advocatuur laat dit duidelijk zien.

De belastingplichtige zoekt de adviseur die bij hem past qua expertise, persoonlijkheid en tarief en er is dus behoefte aan een breed palet van dienstverleners. Regulering van het beroep zou daar een vrij willekeurige cesuur in aanbrengen. Juist degenen met weinig inzicht in deze

---

¹ Mr. W.J.D. Gohres is lid van het bestuur van de NOB met de portefeuille Beroepszaken en partner van PricewaterhouseCoopers.

² Korthedshalve wordt verwezen naar de notitie “Het verschoningsrecht van de belastingadviseur” opgesteld door een werkgroep van de NOB olv Mr. D.G. Barmantlo en gepubliceerd op NOB.net

³ Beleidsbrief ministers van Justitie, Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 3 november 2008, kenmerk 5569679/08

zaken en met behoefte aan betaalbare bijstand, zullen bij de niet gereguleerde adviseurs uitkomen en dus ook niet profiteren van het veronderstelde wegvallen van een onderzoeksverplichting.

Het veld heeft zich nu gegroepeerd in kantoororganisaties en beroepsorganisaties die tezamen een kwaliteit waarborgen die praktisch gezien niet onderdoet voor de kwaliteit die een beroepsregulering kan bewerkstelligen. De adviseur weet dat fouten enerzijds leiden tot aansprakelijkheden en omzetverlies en anderzijds mogelijk tot tuchtklachten, bestuurlijke boetes en onder omstandigheden strafzaken. Daarmee zijn er voldoende corrigerende mechanismen aanwezig. Een regulering kan daar weinig aan toevoegen.

Het horizontaal toezicht richt zich op de uitvoering van de belastingwetgeving. De betrouwbaarheid van de belastingadviseur blijkt daarbij uit de wijze waarop hij in staat is zijn kant van het horizontaal toezicht tot stand te brengen. Een geval van “the proof of the pudding is in the eating”. Dat kan niet vervangen worden door het stempel van een gereguleerde beroepsbeoefenaar.

In dit verband is het goed op te merken dat het in onze ervaring zelden voorkomt dat de Belastingdienst een belastingadviseur weigert. Afgaande op de jurisprudentie en de tuchtzaken is het aantal gevallen dat sprake is van ernstig falen van de belastingadviseur eveneens beperkt.

Conclusie

Wettelijke regulering van het beroep van belastingadviseur leidt niet automatisch tot een verschoningsrecht (vergelijk de accountant), tot een verbetering van kwaliteit of tot het wegvallen van de onderzoeksverplichting. Regulering veroorzaakt wel een toename van regelgeving en dus administratieve lasten, die naast of in plaats van de bestaande regels komen. Met andere woorden, regulering is een klemmende oplossing voor een niet bestaand probleem.